

STRATEGIA EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO

2026–2030

Pogłębianie zaufania dzięki kontroli

KONTEKST STRATEGICZNY

Środowisko, w którym działa Trybunał, jest złożone. Cechuje się ono wysoką konkurencyjnością, dużą zmiennością i niepewnością w perspektywie średnioterminowej. W rozpoczynającym się wkrótce okresie 2026–2030 UE będzie musiała zmierzyć się z kilkoma poważnymi wyzwaniami.

- Konkurencyjność i autonomia strategiczna – konkurencyjność UE na arenie międzynarodowej spada, a najważniejsze osiągnięcia technologiczne mają miejsce poza jej granicami. Zmiany geopolityczne budzą obawy co do autonomii strategicznej Unii i jej zdolności do utrzymania konkurencyjności na rynku światowym.
- Bezpieczeństwo i obrona – ostatnie lata pokazały, że pokój nie jest dany raz na zawsze. Wobec szybko zmieniającej się sytuacji geopolitycznej UE skupia się na ochronie swoich obywateli i wzmacnianiu zdolności obronnych.
- Migracja – kompleksowe podejście do migracji jest nieustannie jednym z wyzwań UE. Unia musi wykorzystać stojące przed nią możliwości, a jednocześnie zająć się takimi kwestiami jak nielegalny handel migrantami i skuteczna ochrona granic zewnętrznych UE.
- Środowisko i klimat – nieosiągnięcie celów środowiskowych ma negatywny wpływ na zdrowie, ekosystemy i gospodarkę. Aby go złagodzić, UE musi dostosować swoje działania i przygotować się na skutki zmiany klimatu. Dążąc do osiągnięcia swoich celów w zakresie neutralności emisyjnej, musi równocześnie pozostawać konkurencyjna.

Aby pomóc sprostać tym wyzwaniom, na początku 2025 r. Komisja przedstawiła propozycje dotyczące zreformowania i wzmocnienia budżetu UE na okres kolejnych wieloletnich ram finansowych (WRF). Mają one opierać się na wynikach i być ukierunkowane na priorytety polityczne UE na lata 2024–2029. Priorytety te wyrażono w formie ogólnego celu, jakim jest wolna, demokratyczna, silna, bezpieczna, dostatnia i konkurencyjna Europa.

Trybunał, który niedługo obchodzić będzie pięćdziesiątą rocznicę rozpoczęcia funkcjonowania jako zewnętrzny kontroler Unii, pozostaje w pełni zaangażowany w promowanie demokratycznego nadzoru i należytego zarządzania finansami. Zamierza w dalszym ciągu publikować sprawozdania i inne dokumenty na ważne, kluczowe dla przyszłości UE tematy. Publikacje Trybunału przedstawiają wyniki dokonywanych w niezależny sposób i w złożonym otoczeniu analiz i są skierowane do obywateli UE, partnerów instytucjonalnych oraz innych podmiotów zarówno na szczeblu UE, jak i w państwach członkowskich.

W nieustannie zmieniającym się krajobrazie kontroli, w jakim funkcjonuje Trybunał, wykazuje się on odpornością i zdolnością do adaptacji. Konieczność szybkiego wdrożenia technologii cyfrowych i złożonych środowisk danych stanowi wyzwanie w kontekście tradycyjnych metod przeprowadzania kontroli, lecz jest również szansą na wprowadzanie innowacji.

Strategia Trybunału na lata 2026–2030 opiera się na mocnych stronach, podstawowych wartościach, wizji i misji naszej instytucji. Ma to pozwolić Trybunałowi skutecznie poradzić sobie z wyzwaniami, z jakimi musi się zmierzyć, i wykorzystać pojawiające się możliwości.

WARTOŚCI, WIZJA I MISJA TRYBUNAŁU

WARTOŚCI TRYBUNAŁU

Jako zewnętrzny kontroler Unii Trybunał prowadzi swoje prace zgodnie z międzynarodowymi standardami kontroli i następującymi wartościami:

Niezależność

Trybunał wykonuje swoje obowiązki, nie poddając się żadnym wpływom, które mogłyby zagrozić rzetelności jego osądu zawodowego lub zostać uznane za naruszające ten osąd.

Obiektywizm

Trybunał jest bezstronny i obiektywny, a wnioski z kontroli formułuje w oparciu o wystarczające i stosowne dowody.

Etyka

Trybunał postępuje w sposób uczciwy, rzetelny i godny zaufania oraz działa wyłącznie w interesie publicznym UE. Dąży do tego, by dawać dobry przykład zarówno w ramach wykonywanych prac, jak i metod zarządzania instytucją.

Przejrzystość

Trybunał przedstawia swoje ustalenia i wyniki działań kontrolnych w jasny, kompleksowy i przystępny sposób, co sprzyja rozliczalności na wszystkich szczeblach.

Profesjonalizm

Trybunał dba o to, by pozyskiwać, rozwijać i utrzymywać wiedzę, kompetencje i umiejętności na najwyższym poziomie zarówno w dziedzinie kontroli publicznej, jak i w zakresie zarządzania finansami i polityką UE.

WIZJA TRYBUNAŁU

Przyczyniając się do usprawnienia zarządzania i zwiększenia odporności UE, Trybunał przyczynia się również do pogłębienia zaufania obywateli do Unii.

MISJA TRYBUNAŁU

Trybunał przeprowadza niezależne, profesjonalne prace kontrolne o istotnym oddziaływaniu. W ten sposób zmierza do zapewnienia większej rozliczalności i przejrzystości oraz sprawniejszego zarządzania i należytego zarządzania finansami w odniesieniu do działań UE, przyczyniając się tym samym do pogłębienia zaufania obywateli i skutecznie reagując na obecne i przyszłe wyzwania stojące przed UE.

CELE TRYBUNAŁU

Trybunał wyznaczył sobie cztery cele strategiczne na okres do 2030 r. Ich osiągnięcie powinno pomóc mu w realizacji jego wizji i misji polegającej na przyczynianiu się do bardziej odpornej i zrównoważonej Unii, która przynosi korzyści swoim obywatelom.

CEL 1

**Poprawa
rozliczalności
i przejrzystości
oraz usprawnienie
zarządzania
działaniami UE**

CEL 2

**Zapewnienie
wysokiej
wiarygodności
kontroli finansów UE**

CEL 3

**Ukierunkowanie
kontroli na obszary,
w których Trybunał
wnosi największą
wartość dodaną**

CEL 4

**Zwiększenie
zdolności
w zakresie kontroli
i efektywności
Trybunału**

CEL 1

Poprawa rozliczalności i przejrzystości oraz usprawnienie zarządzania działaniami UE

Rozliczalność i przejrzystość to istotne elementy systemu demokratycznego, które mają zasadnicze znaczenie dla zwiększania zaufania obywateli do UE i jej zarządzania finansami. Prace Trybunału mają przyczynić się do poprawy przejrzystości i identyfikowalności wykorzystania funduszy UE, a tym samym do skutecznego wspierania procesu zapewniania rozliczalności instytucji i organów UE, które zarządzają funduszami UE i wdrażają politykę UE.

Na przestrzeni lat Trybunał identyfikował przypadki występowania luk w rozliczalności i nakładania się działań, zwłaszcza w obszarach, w których UE działa w oparciu o podejście międzyrządowe. Trybunał zwracał też uwagę na niedociągnięcia w ramach prawnych i koncepcji nowych modeli realizacji, związanych m.in. z brakiem powiązania finansowania z kosztami, ukierunkowaniem na wyniki i uzależnieniem otrzymania środków unijnych od przeprowadzenia reform. Ponadto fakt, że jednostki kontrolowane mogą korzystać ze sztucznej inteligencji przy zarządzaniu finansami UE, wiąże się z dodatkowym ryzykiem.

W toku przeprowadzanych prac kontrolnych Trybunał dąży do określenia i zalecenia sposobów wyeliminowania tych luk i zagrożeń oraz stara się przyczynić do usprawnienia zarządzania oraz zwiększenia przejrzystości i zaufania do Unii. Wyniki prac Trybunału mają zatem pomóc wyeliminować niedociągnięcia, które utrudniają skuteczne prowadzenie działań przez UE.

CEL 1

Poprawa rozliczalności i przejrzystości oraz usprawnienie zarządzania działaniami UE

Aby osiągnąć ten cel, Trybunał:

- identyfikuje niedociągnięcia związane z zarządzaniem i przejrzystością, a także luki w rozliczalności i przypadki nakładania się działań, w tym w ramach nowych modeli realizacji, oraz zgłasza wszystkie tego rodzaju wykryte uchybienia;
- popiera wszelkie inicjatywy, których celem jest nadanie Trybunałowi jasno określonych i szerokich uprawnień do kontroli wszystkich instytucji i organów UE, w tym struktur międzyrządowych, które mają kluczowe znaczenie dla funkcjonowania UE;
- bada jakość i wiarygodność systemów informacyjnych, danych i – w stosownych przypadkach – algorytmów stosowanych przez jednostki kontrolowane w ramach zarządzania finansami UE i administracji finansowaniem unijnym;
- zaleca wprowadzenie najważniejszych usprawnień, mając na uwadze potrzebę unikania niepotrzebnej złożoności.

CEL 2

Zapewnienie wysokiej wiarygodności kontroli finansów UE

Kolejne wieloletnie ramy finansowe (na lata 2028+) mogą przynieść istotne zmiany, w tym różne modele realizacji. Trybunał będzie nadal dogłębnie oceniać zagrożenia we wszystkich obszarach unijnych wydatków i we wszystkich rodzajach modeli realizacji. Będzie również w dalszym ciągu przeprowadzać swoje prace w możliwie najbardziej efektywny i skuteczny sposób. Ponadto rozwój cyfryzacji i sztucznej inteligencji prawdopodobnie wpłynie na sposób funkcjonowania jednostek kontrolowanych oraz na to, jak będą one wdrażać WRF od 2028 r.

CEL 2

Zapewnienie
wysokiej
wiarygodności
kontroli finansów
UE

Aby osiągnąć ten cel, Trybunał:

- proaktywnie i uważnie śledzi zmiany w WRF na okres po 2028 r. w celu opracowania i dostosowania swojego podejścia do kontroli, tak by nadal publikować sprawozdania z kontroli i opinie kontrolne na temat istotnych kwestii w odpowiednim terminie;
- w dalszym ciągu uwzględnia poziom ryzyka przy planowaniu i wykonywaniu prac kontrolnych;
- korzysta w swoich pracach kontrolnych w coraz większym stopniu z danych oraz narzędzi i technologii informatycznych, mając jednocześnie na uwadze kwestię wiarygodności danych i inne zagrożenia związane z wykorzystywaniem narzędzi IT.

CEL 3

Ukierunkowanie kontroli na obszary, w których Trybunał wnosi największą wartość dodaną

Trybunał określił cztery obszary strategiczne, na których będzie się koncentrował, planując kontrole wykonania zadań i przeglądy na lata 2026–2030. Obszary te zostały wyznaczone, wzięwszy pod uwagę istniejące zobowiązania dotyczące wykorzystania funduszy UE, priorytety Unii oraz tendencje i pojawiające się wyzwania mające wpływ na otoczenie, w jakim funkcjonuje Trybunał. Są to:

- konkurencyjność gospodarcza i odporność Unii, w tym innowacyjność, transformacja cyfrowa, handel i autonomia strategiczna;
- bezpieczeństwo Unii, obronność, wartości demokratyczne i działania zewnętrzne, w tym rozszerzenie i migracja;
- transformacja Unii, tak by stała się ona odporna na zmianę klimatu oraz zrównoważona pod względem gospodarczym, społecznym i środowiskowym;
- ochrona i utrzymanie stabilności finansów publicznych Unii, w tym solidne zarządzanie gospodarcze, finansowe i budżetowe.

CEL 3

Ukierunkowanie kontroli na obszary, w których Trybunał wnosi największą wartość dodaną

W ramach tego celu – z uwzględnieniem określonych przez Trybunał priorytetów – będzie on:

- ukierunkowywać kontrole na te kwestie, które mają największe znaczenie, mając na uwadze ryzyko, istotność, zakres, czas przeprowadzania kontroli, adekwatność i interesy zainteresowanych stron;
- dbać o to, by dzięki konstruktywnym spostrzeżeniom kontrole Trybunału przyczyniały się do zmian, w tym do lepszego wykorzystania i wdrażania funduszy i polityk UE;
- formułować zalecenia – zarówno na szczeblu instytucji i organów UE, jak i państw członkowskich – które są odpowiednio ukierunkowane, istotne, użyteczne, wydawane na czas, wykonalne i racjonalne pod względem kosztów, starając się jednocześnie nie nakładać na adresatów zaleceń niepotrzebnych obciążeń administracyjnych.

CEL 4

Zwiększenie zdolności w zakresie kontroli i efektywności Trybunału

Pracownicy Trybunału są jego najważniejszym atutem i odgrywają kluczową rolę w realizacji jego strategii. Trybunał dąży do tego, by jego zdolności w zakresie przeprowadzania kontroli odpowiadały przyszłym wyzwaniom. W związku z tym stara się rozwiązywać problemy związane z zatrudnianiem i zatrzymywaniem wykwalifikowanej kadry w Luksemburgu oraz zapewniać pracownikom możliwość podnoszenia kwalifikacji i nabywania nowych umiejętności, odpowiadających potrzebom Trybunału. Trybunał szczególną wagę przywiązuje do różnorodności i włączenia społecznego. Promuje też równe szanse oraz zapewnia takie środowisko pracy, które gwarantuje szacunek wobec pracowników i opiera się na przejrzystej komunikacji, dialogu i wzajemnym zaufaniu. Filarami wewnętrznej polityki Trybunału są zaangażowanie i dobrostan pracowników.

Na pracę Trybunału duży wpływ ma cyfryzacja, sztuczna inteligencja i coraz szersza i ściślejsza łączność internetowa. Upowszechnianie dostępu do danych i narzędzi informatycznych mogłoby zmienić sposób, w jaki partnerzy instytucjonalni Trybunału i inne zainteresowane strony korzystają z informacji oraz rozwijają sformułowane przez Trybunał spostrzeżenia. Trybunał powinien odpowiednio wykorzystać coraz większą ilość dostępnych danych cyfrowych i automatyzację procesów. Dostęp do danych – po zweryfikowaniu ich wiarygodności i ograniczeniu powiązanego ryzyka lub dostosowania się do niego – pozwoli Trybunałowi usprawnić jego pracę, zwiększyć produktywność i przydatność wyników kontroli. W ten sposób Trybunał będzie mógł dawać dobry przykład innym instytucjom i dostosować się do przyszłych wyzwań.

W latach 2026–2030 Trybunał będzie musiał zmierzyć się z coraz bardziej skomplikowanym otoczeniem zewnętrznym i prawdopodobnie także z poważnymi zmianami w strukturze i funkcjonowaniu kolejnych WRF, co może mieć wpływ na zasoby administracyjne. Nasza instytucja musi pozostać odporna i być w stanie w dalszym ciągu przeprowadzać na czas skuteczne kontrole o wysokiej jakości. Aby prace kontrolne Trybunału miały odpowiednie oddziaływanie, kluczowe znaczenie ma informowanie o ich wynikach i widoczność Trybunału. Trybunał stara się docierać do swoich partnerów instytucjonalnych i innych zainteresowanych stron i dzielić się z nimi swoimi ustaleniami, przedstawiając je w rzetelnie sporządzonych, wyważonych i opartych na dowodach sprawozdaniach na temat działań UE, idąc z duchem nowego paradygmatu komunikacji cyfrowej.

CEL 4

Zwiększenie
zdolności
w zakresie
kontroli
i efektywności
Trybunału

Stawiając na ciągły rozwój wewnętrzny, Trybunał stara się być organizacją, która:

- docenia swoich pracowników i inwestuje w nich, promując kompetencje i wiedzę fachową oraz zachęcając ich do podnoszenia i zmiany kwalifikacji oraz nabywania nowych umiejętności, a ponadto stara się zatrudniać kadrę pochodzącą z wielu różnych krajów UE;
- jest odporna i efektywna, wykazuje zdolność do stawiania czoła nowym wyzwaniom i zadaniom oraz wdraża najnowsze technologie w bezpieczny i niezawodny sposób;
- promuje stosowanie wysokiej jakości metodyki, zarówno wewnątrz instytucji, jak i w ramach współpracy z partnerami;
- stale realizuje prace dotyczące istotnych kwestii i zaspokaja potrzeby partnerów instytucjonalnych i innych zainteresowanych stron, opracowując i przekazując odpowiednio ukierunkowane, jasne i wyważone informacje i komunikaty.